

WOJEWODA MAZOWIECKI

Warszawa, dnia 13 stycznia 2020 r.

WK-I.431.1.57.2019
(WK-I.431.2.10.2018)

Pan
Arkadiusz Boruszewski
Starosta Gostyniński

Starostwo Powiatowe w Gostyninie
ul. Dmowskiego 13
09-500 Gostynin

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy o wojewodzie i administracji rządowej w województwie¹, art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy o kontroli w administracji rządowej² oraz art. 175 ust. 1 i 2 ustawy o finansach publicznych³ kontrolerzy: ██████████ – inspektor wojewódzki, ██████████ – starszy inspektor oraz ██████████ – zastępca kierownika w Wydziale Kontroli, Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie (dalej MUW), przeprowadzili w dniach od 24 do 30 października 2018 r. kontrolę problemową w Powiecie Gostynińskim z siedzibą urzędu w Gostyninie przy ul. Dmowskiego 13.

Kontrolą objęto stan realizacji zadań w przedmiocie:

- przygotowania systemu nieodpłatnej pomocy prawnej oraz udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej w okresie od 1 października 2016 r. do 31 marca 2018 r.,
- wykorzystania dotacji otrzymanej na realizację ww. zadania w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2017 r.

Nawiązując do projektu wystąpienia pokontrolnego z dnia 5 grudnia 2019 r., do którego nie wniesiono zastrzeżeń, przekazuję Panu Staroście wystąpienie pokontrolne.

¹ Ustawa z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2019 r. poz. 1464).

² Ustawa z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092, ze zm.).

³ Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 869) – akt obowiązuje od 10 maja 2019 r.

I. Przygotowanie systemu nieodpłatnej pomocy prawnej oraz udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej⁴

W kontrolowanym okresie na terenie Powiatu Gostynińskiego (dalej Powiat) wyznaczono, zgodnie z art. 8 ust. 2 w związku z art. 20 ust. 4 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej oraz edukacji prawnej⁵ dwa punkty nieodpłatnej pomocy prawnej, które usytuowano w jednym lokalu⁶ pochodzącym z zasobu Powiatu, punkty zlokalizowano w Zespole Placówek Opiekuńczo Wychowawczych w Gostyninie przy ul. Ozdowskiego 1a.

Lokal, w którym udzielana była nieodpłatna pomoc prawna został dostosowany⁷ do wymogów określonych w § 5 rozporządzenia w sprawie sposobu udzielania i dokumentowania nieodpłatnej pomocy⁸. Jednocześnie ustalono, że ww. pomoc udzielana była we wszystkich punktach nieodpłatnej pomocy prawnej w przeciętnym wymiarze 5 dni w tygodniu przez co najmniej 4 godziny dziennie, zgodnie z wymogiem art. 8 ust. 3 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej i edukacji prawnej⁹.

Nieodpłatna pomoc prawna udzielana była na podstawie porozumień zawartych 13 października 2016 r. z Okręgową Radą Adwokacką w Płocku oraz 23 listopada 2016 r. z Radą Okręgową Izby Radców Prawnych w Warszawie. Powyższe porozumienia zawierały informacje określone w art. 10 ust. 1 ww. ustawy¹⁰. Starosta Gostyniński zawarł dwie umowy¹¹ z adwokatami oraz radcami prawnymi udzielającymi nieodpłatnej pomocy prawnej na obszarze Powiatu, wypełniając wymóg określony w art. 6 ust. 1 ww. ustawy. Badaniu poddano ww. umowy, stwierdzając, że spełniały one wymagania określone w art. 6 ust. 2 powyższej ustawy¹².

⁴ Ustawa o zmianie ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej oraz edukacji prawnej oraz niektórych innych ustaw z dnia 15 czerwca 2018 r. (Dz. U. z 2018 r. poz. 1467), zwana dalej „ustawą nowelizującą” wprowadziła w 2019 r. nowe usługi - nieodpłatne poradnictwo obywatelskie i nieodpłatną mediację, wprowadzaną stopniowo. Od 2020 r. świadczenie nieodpłatnej mediacji odbywa się w punktach każdego rodzaju, prowadzonych przez wszystkie podmioty świadczące nieodpłatną pomoc prawną i nieodpłatne poradnictwo obywatelskie, o czym stanowi art. 3 ust. 1 pkt 3a i art. 3a ust. 2 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej (Dz. U. z 2019 r. poz. 294), dalej ustawa zmieniająca).

⁵ Ustawa z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej oraz edukacji prawnej (Dz. U. z 2019 r. poz. 294).

⁶ Dwa punkty nieodpłatnej pomocy prawnej usytuowano w jednym lokalu z rozdziałem czasowym tj.: od 12.00 do 16.00 porad udzielali radcowie i adwokaci, od 8.00 do 12.00 porad udzielały osoby z Fundacji.

⁷ Stwierdzono na podstawie oględzin przeprowadzonych w budynku Zespołu Placówek Opiekuńczo Wychowawczych w Gostyninie.

⁸ Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 15 grudnia 2015 r. w sprawie sposobu udzielania i dokumentowania nieodpłatnej pomocy prawnej (Dz. U. z 2018 r. poz. 318) – akt wygaszony 1 stycznia 2019 r., od tego samego dnia wymogi dotyczące lokali, w których udzielana jest nieodpłatna pomoc prawna lub świadczone nieodpłatne poradnictwo obywatelskie zostały określone w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 21 grudnia 2018 r. w sprawie nieodpłatnej pomocy prawnej oraz nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego (Dz. U. z 2018 r. poz. 2492).

⁹ Analogiczny wymóg określa obowiązująca od 1 stycznia 2019 r. ustawa o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej.

¹⁰ Ustawa zmieniająca wprowadziła od 1 stycznia 2019 r. dodatkowe informacje, które powinny być określone w zawartych porozumieniach w związku z nowymi usługami – nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego i nieodpłatnej mediacji.

¹¹ Umowy zawarto 20 grudnia 2016 r., w tym jedną umowę zawarto z adwokatem i zastępcą adwokata oraz jedną umowę z radcą prawnym i zastępcą radcy prawnego.

¹² Ustawa zmieniająca wprowadziła od 1 stycznia 2019 r. dodatkowe informacje, które powinny być określone w zawartych umowach pomiędzy powiatem a adwokatem lub radcą prawnym.

Zgodnie z dyspozycją zawartą w art. 11 ust. 1 ww. ustawy prowadzenie jednego punktu powierzono organizacji pozarządowej prowadzącej działalność pożytku publicznego¹³. Fundacja *Honeste Vivere* z siedzibą w Warszawie przy ul. Amałowicza–Tatara 7, udzielająca nieodpłatnej pomocy prawnej w 2017 roku wyłoniona została w otwartym konkursie ofert, zgodnie z art. 11 ust. 2 ww. ustawy¹⁴. Starosta Gostyniński 30 grudnia 2016 r. zawarł z wyłonioną organizacją pozarządową umowę o powierzeniu realizacji zadania publicznego pod nazwą „*Prowadzenie punktu nieodpłatnej pomocy prawnej w Powiecie Gostynińskim*”, w myśl art. 15 ust. 4 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie¹⁵.

Informacja o lokalizacji punktów wraz z harmonogramem wskazującym dni i godziny, w których była udzielana nieodpłatna pomoc prawna w okresie I, II i IV kwartał 2017 r. została zamieszczona na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Starostwa Powiatu Gostynińskiego (dalej BIP). Powyższa informacja zawierała dane, o których mowa w § 4 rozporządzenia w sprawie sposobu udzielania i dokumentowania nieodpłatnej pomocy prawnej¹⁶.

Osoby udzielające nieodpłatnej pomocy prawnej w punktach zlokalizowanych na terenie powiatu przekazywały Staroście Gostynińskiemu karty nieodpłatnej pomocy prawnej oraz oświadczenia składane przez osoby uprawnione do korzystania z nieodpłatnej pomocy prawnej, zgodnie z art. 7 ust. 2 oraz art. 11 ust. 5 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej oraz edukacji prawnej. Badaniu poddano 40¹⁷ kart nieodpłatnej pomocy prawnej oraz 10¹⁸ ww. oświadczeń. Karty nieodpłatnej pomocy prawnej

¹³ Od 1 stycznia 2019 r. na mocy art. 1 pkt 15 ustawy zmieniającej, wprowadzony został nowy podział punktów między wykonawców świadczących usługi nieodpłatnej pomocy prawnej i nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego, zgodnie z którym powiat powierza połowę punktów do prowadzenia adwokatom i radcom prawnym z przeznaczeniem na udzielenie nieodpłatnej pomocy prawnej, a połowę organizacji pozarządowej prowadzącej działalność pożytku publicznego z przeznaczeniem na udzielenie nieodpłatnej pomocy prawnej lub świadczenie nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego. Zgodnie z art. 11 ust. 1 ustawy, powiat powierza połowę punktów do prowadzenia adwokatom i radcom prawnym z przeznaczeniem na udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej, a połowę organizacji pozarządowej prowadzącej działalność pożytku publicznego, zwanej dalej "organizacją pozarządową", z przeznaczeniem na udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej lub świadczenie nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego. Jeżeli iloraz liczby punktów i liczby dwa stanowi liczbę niecałkowitą, zaokrągla się ją w górę do liczby całkowitej.

¹⁴ Zgodnie z art. 11 ust. 2 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej, organizację pozarządową, której powierza się prowadzenie punktów, wyłania się corocznie w otwartym konkursie ofert, o którym mowa w ustawie z o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie przeprowadzanym jednocześnie na powierzenie prowadzenia punktów przeznaczonych na udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej lub świadczenie nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego (konkurs na powierzenie prowadzenia punktu, w którym będzie udzielana nieodpłatna pomoc prawna lub świadczone nieodpłatne poradnictwo obywatelskie w 2019 r. winien być ogłoszony stosownie do postanowień art. 10 ust. 1 ustawy nowelizującej, zaś w 2020 r. – art. 11 ust. 2 i 6 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej.

¹⁵ Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2018 r. poz. 450, ze zm.). Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2019 r. poz. 688 ze zm.) – obowiązująca od 12 kwietnia 2019 r.

¹⁶ Od 1 stycznia 2019 r. stosuje się wymogi określone w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 21 grudnia 2018 r. w sprawie nieodpłatnej pomocy prawnej oraz nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego (Dz. U. z 2018 r. poz. 2492).

¹⁷ W tym 20 kart wypełnionych w punkcie prowadzonym przez adwokatów i radców prawnych oraz 20 kart wypełnionych w punkcie prowadzonym przez organizację pozarządową.

¹⁸ W tym: 1 oświadczenie osoby, która korzysta z nieodpłatnej pomocy prawnej w wyniku wystąpienia klęski żywiołowej, katastrofy naturalnej lub awarii technicznej znalazły się w sytuacji zagrożenia lub poniosła straty, 5 oświadczeń osób, które korzystały z pomocy społecznej, że nie wydano wobec nich decyzji o zwrocie nienależnie pobranego świadczenia oraz 4 oświadczenia osób, które są uprawnione, jednakże wymagają niezwłocznego uzyskania nieodpłatnej pomocy prawnej, w związku z sytuacją kryzysową lub zdarzeniem losowym, a w związku z ww. sytuacjami nie jest w stanie przedstawić dokumentów wymienionych w ust. 2 pkt 1-5 i 7 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej.

oraz oświadczenia były kompletne i zostały złożone na formularzach określonych, odpowiednio w załączniku nr 1 do rozporządzenia w sprawie sposobu udzielania i dokumentowania nieodpłatnej pomocy prawnej oraz załącznikach nr 1-3 do ww. ustawy.

Starosta Gostyniński przekazał Wojewodzie Mazowieckiemu w terminie¹⁹ określonym w art. 12 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej oraz edukacji prawnej zbiorczą informację o wykonaniu zadania polegającego na udzielaniu nieodpłatnej pomocy prawnej na obszarze Powiatu za 2017 r.²⁰

W wyniku kontroli stwierdzono nieprawidłowość polegającą na niepowiadomieniu Wojewody Mazowieckiego o zawartych porozumieniach z Radą Okręgowej Izby Radców Prawnych²¹ oraz z Okręgową Radą Adwokacką w Warszawie²² w sprawie udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej na obszarze Powiatu Gostynińskiego, czym naruszono art. 10 ust. 3 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej oraz edukacji prawnej, zgodnie z którym cyt.: *„O każdym zawartym porozumieniu (...) powiat niezwłocznie zawiadamia właściwego wojewodę (...)”*.

Ponadto stwierdzono, że w BIP nie umieszczono harmonogramu wskazującego dni i godziny oraz czy nieodpłatna pomoc prawna była udzielana przez adwokata lub radcę prawnego w III kwartale 2017 r. Zaniechaniem takim naruszono § 4 rozporządzenia w sprawie sposobu udzielania i dokumentowania nieodpłatnej pomocy prawnej, który stanowi, że cyt.: *„Informację o lokalizacji punktów nieodpłatnej pomocy prawnej wraz z harmonogramem wskazującym dni i godziny, w których jest udzielana nieodpłatna pomoc prawna, zamieszcza się na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej (...), na których obszarze są zlokalizowane te punkty (...)”*.

Stwierdzono także, że w ogłoszonym konkursie ofert na powierzenie organizacji pozarządowej prowadzenie punktu nieodpłatnej pomocy prawnej w jego treści wskazano wymóg dołączenia do oferty dokumentów²³ potwierdzających spełnienie warunków określonych w stosunku do osób, które będą udzielać nieodpłatnej pomocy prawnej, o których mowa w art. 11 ust. 3 pkt 2 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej oraz edukacji prawnej. Jako kryterium stosowanym przy wyborze oferty na etapie oceny formalnej wskazano, że odrzuceniu ze względów formalnych podlegają oferty, które zostały złożone m.in. bez wymaganych załączników, czego konsekwencją było odrzucenie dwóch

¹⁹ Informacja zbiorcza została przekazana pocztą, wpłynęła do Wojewody Mazowieckiego 12 lutego 2018 r.

²⁰ Od 1 stycznia 2019 r. stosuje się wymogi określone w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 21 grudnia 2018 r. w sprawie nieodpłatnej pomocy prawnej oraz nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego (Dz. U. z 2018 r. poz. 2492).

²¹ Porozumienie zawarte 23 listopada 2016 r.

²² Porozumienie zawarto 13 października 2016 r.

²³ W pkt.8 ogłoszenia wskazano cyt.: *„(...) Do oferty należy dołączyć: (...) kopie dyplomów ukończenia wyższych studiów prawniczych i uzyskania tytułu magistra lub zagranicznych studiów prawniczych uznane w Rzeczypospolitej Polskiej, (...) dokumentów dot. posiadania co najmniej trzyletniego doświadczenia w wykonywaniu wymagających wiedzy prawniczej czynności bezpośrednio związanych ze świadczeniem pomocy prawnej (należy wskazać dokładny okres wykonywania w/w czynności uwzględniając dzień, miesiąc i rok rozpoczęcia oraz zakończenia danego okresu), (...) oświadczenia osób (które mogą być częścią umowy lub promesy) o korzystaniu z pełni praw publicznych oraz posiadaniu pełnej zdolności do czynności prawnych, niekaralności za umyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub przestępstwo skarbowe (...)”*.

ofert²⁴. Wskazać jednak należy, że wskazanie dodatkowych wymogów formalnych w zakresie dołączenia do oferty dokumentów dotyczących ww. osób nie było uzasadnione, zwłaszcza, że przy wyłonieniu organizacji pn. Fundacja Honeste Vivere – kompletność złożonej oferty oceniono w zakresie dołączenia do oferty 59 umów zawartych z adwokatami lub radcami prawnymi, 37 referencji (rekomendacji i zaświadczeń) z urzędów miast i powiatów, w których Fundacja świadczyła nieodpłatną pomoc prawną oraz 26 umów zawartych z powiatami i miastami na prowadzenie punktu nieodpłatnej pomocy prawnej w tych jednostkach. Takie działanie powoduje stosowanie różnych kryteriów przy wyborze organizacji pozarządowych w ramach konkursu ofert i nie stwarza równych szans organizacji w konkursie²⁵.

Wskazać należy, że w roku 2019 organizacja pozarządowa, która świadczy pomoc prawną i poradnictwo obywatelskie powinna spełniać warunki które, zostały określone w art. 10 ustawy zmieniającej, ze szczególnym uwzględnieniem wymogów ust. 2 i 4 powyższej ustawy. Warunki dla organizacji ubiegających się o świadczenie poradnictwa w kolejnych latach począwszy od roku 2020 zostały wskazane w art. 11 ust. 6 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej, poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej, który stanowi o dodatkowym wymogu wpisu na listę właściwego wojewody. Szczegółowe zasady wpisywania przez wojewodę na listę organizacji uprawnionych do świadczenia poradnictwa obywatelskiego zawarte są w art. 11d ust. 3 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej, poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej. Wprowadzone zmiany od 2019 r. rozszerzają katalog beneficjentów oraz zakres usług oferowanych w ramach nieodpłatnej pomocy prawnej, a także określają mechanizmy zapewnienia jakości świadczonych usług i ich dokumentowania.

Przedstawiając powyższe informuję, że realizację zadania w przedmiocie przygotowania systemu nieodpłatnej pomocy prawnej oraz udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej, ocenia się **pozytywnie pomimo nieprawidłowości**.

Wyniki kontroli wskazują, że wyznaczono prawidłową liczbę punktów nieodpłatnej pomocy prawnej, dostosowano lokale do wymogów określonych w rozporządzeniu w sprawie sposobu udzielania i dokumentowania nieodpłatnej pomocy prawnej, udzielano nieodpłatnej pomocy prawnej w przeciętnym wymiarze 5 dni w tygodniu przez co najmniej 4 godziny dziennie, zawarto porozumienia z Okręgową Radą Adwokacką i Radą Okręgowej Izby Radców Prawnych zawierające wymagane elementy, wyłoniono organizację pozarządową w corocznym otwartym konkursie ofert, terminowo

²⁴ Oferta Fundacji Promocji Mediacji i Edukacji Prawnej LEX NOSTRA z siedzibą w Warszawie i oferta Fundacji TOGATUS PRO BONO z siedzibą w Olsztynie.

²⁵ Zgodnie z wyjaśnieniem Naczelnika Wydziału Organizacyjnego z 5 listopada 2018 r. cyt.: „(...) *Oferent - Fundacja HONESTE VIVERE – udokumentowała poprzez referencje i umowy szerokie doświadczenie w działalności prowadzonej w zakresie nieodpłatnej pomocy prawnej. Nie żądano dodatkowych dokumentów, gdyż wskazane osoby w ofercie były radcami prawnymi lub adwokatami (...). O wyborze Fundacji HONESTE VIVERE zdecydowała działalność polegająca na udzielaniu nieodpłatnej pomocy prawnej w wielu miejscach, praktycznie w całym kraju i wynikające z tego także udokumentowane doświadczenie (...)*”.

podpisano umowy z adwokatami i radcami prawnymi, które zawierały wymagane elementy, terminowo przekazano Wojewodzie Mazowieckiemu zbiorczą informację o wykonaniu zadania polegającego na udzieleniu nieodpłatnej pomocy prawnej. Mając natomiast na uwadze, że nie poinformowano niezwłocznie Wojewody Mazowieckiego o podpisaniu zawartego porozumienia z Radą Okręgowej Izby Radców Prawnych oraz Okręgową Radą Adwokacką oraz nie udostępniono na stronie BIP urzędu harmonogramu w III kwartale 2017 r. oraz inne opisane powyżej uchybienia, uzasadnione jest sformułowanie oceny **pozytywnej pomimo nieprawidłowości**.

II. Wykorzystanie dotacji otrzymanej na realizację zadania polegającego na udzielaniu nieodpłatnej pomocy prawnej

W 2017 r. Powiat na sfinansowanie zadania zleconego z zakresu administracji rządowej, na podstawie ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej oraz edukacji prawnej, polegającego na udzielaniu nieodpłatnej pomocy prawnej, otrzymał z MUW dotację celową w kwocie 125 208,00 zł w rozdziale 75515 *Nieodpłatna pomoc prawna* (dalej rozdział 75515 klasyfikacji budżetowej), w 12 transzach po 10 434,00 zł każda.

Jak wynika z ksiąg rachunkowych oraz zgodnie z danymi wykazanymi w sprawozdaniu rocznym Rb-50 *o wydatkach związanych z wykonywaniem zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami* (dalej sprawozdanie Rb-50) – dotację wykorzystano w kwocie 124 978,00 zł, tj. w 99,82%. Niewykorzystana dotacja w kwocie 230,00 zł zwrócona została na rachunek bankowy MUW²⁶, z zachowaniem terminu określonego w art. 168 ust. 1 i 6 ustawy o finansach publicznych.

W wyniku kontroli prawidłowości wykorzystania otrzymanej dotacji stwierdzono, że:

1. Kwota przekazanej dotacji do Powiatu w wysokości 125 208,00 zł wynikała z prawidłowego wyliczenia – zgodnego z zasadą ustaloną w art. 20 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej oraz edukacji prawnej.
2. Powiat otrzymaną dotację na obsługę zadania polegającego na udzielaniu nieodpłatnej pomocy prawnej przeznaczył na wynagrodzenia w kwocie 121 221,52 zł i na koszty obsługi organizacyjno-technicznej w kwocie 3 756,48 zł – co stanowi, odpowiednio, 96,82% i 3,00% otrzymanej dotacji i jest zgodne z postanowieniami art. 20 ust. 1 ww. ustawy.
3. Starosta Gostyniński, w związku z realizacją zadania zleconego, za świadczenie usług pomocy prawnej wypłacił kwotę ogółem 60 495,64 zł, tj. zgodnie z zawartymi umowami z adwokatami²⁷

²⁶ Wyciąg bankowy nr 251/2017 z 29 grudnia 2017 r.

²⁷ Umowa zawarta 20 grudnia 2016 r. z p. [REDAKCYJNA]

oraz p. [REDAKCYJNA]

oraz radcami prawnymi²⁸, ponadto przekazał na realizację zadania kwotę dotacji w wysokości 60 725,88 zł Fundacji [REDAKOWANE]

04-474 Warszawa (dalej Fundacja), zgodnie z umową²⁹ nr OR.524.1.2016 z 30 grudnia 2016 r. W § 3 ust. 4 ww. umowy Fundacja zobowiązała się do przekazania na realizację zadania publicznego wkład osobowy o wartości 7 560,00 zł.

4. Fundacja, zgodnie z zawartą umową na prowadzenie punktu nieodpłatnej pomocy prawnej, sporządziła sprawozdanie końcowe z wykonania zadania publicznego (dalej sprawozdanie końcowe) według wzoru określonego w rozporządzeniu w sprawie wzorów ofert i ramowych wzorów umów dotyczących realizacji zadań publicznych oraz wzorów sprawozdań z wykonania tych zadań³⁰. Przedmiotowe sprawozdanie wpłynęło do urzędu 24 stycznia 2018 r., tj. z zachowaniem terminu określonego w art. 18 ust. 1 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, a po sprawdzeniu pod względem formalnym, rachunkowym i merytorycznym zostało przyjęte bez uwag.
5. Koszt jednej porady prawnej udzielonej przez adwokatów wyznaczonych przez Okręgową Radę Adwokacką w Płocku oraz radców prawnych wyznaczonych przez Okręgową Izbę Radców Prawnych w Warszawie wyniósł 264,17 zł, przez Fundację – 363,63 zł, średni koszt porady w Powiecie wyniósł 306,11 zł³¹.
6. Do środków dotacji otrzymanych w rozdziale 75515 klasyfikacji budżetowej prowadzona była wyodrębniona ewidencja księgową dochodów i wydatków.
7. Sprawdzone dowody źródłowe, będące podstawą dokonanych wydatków, spełniały wymogi art. 21 i 22 ustawy o rachunkowości³², a zapisy księgowe w ewidencji wydatków – wymogi art. 20 ww. ustawy.
8. Dane wykazane w sprawozdaniu Rb-50 sporządzonym przez Powiat wynikały z ewidencji księgowej dochodów i wydatków.
9. Nie dokonywano lokat wolnych środków z dotacji otrzymanej w rozdziale 75515 klasyfikacji budżetowej, co potwierdził Starosta Gostyniński w piśmie z 25 kwietnia 2019 r.

²⁸ Umowa zawarta 20 grudnia 2016 r. z [REDAKOWANE] [REDAKOWANE] oraz p. [REDAKOWANE] tj. odpowiednio „Radcą Prawnym” i „Radcą Prawnym Zastępcą”.

²⁹ W dniu 31 stycznia 2017 r. zawarto aneks Nr 1/2017, w którym m.in. zwiększono procentowy udział wartości wkładu własnego osobowego w stosunku do otrzymanej kwoty dotacji z 11,07% do 12,45%.

³⁰ Sprawozdania sporządzone według wzoru stanowiącego załącznik nr 5 do rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 17 sierpnia 2016 r. w sprawie wzorów ofert i ramowych wzorów umów dotyczących realizacji zadań publicznych oraz wzorów sprawozdań z wykonania tych zadań (Dz. U. z 2016 r. poz. 1300). Od 29 października 2018 r. obowiązuje rozporządzenie Przewodniczącego Komitetu do Spraw Pożytku Publicznego w sprawie wzorów ofert i ramowych wzorów umów dotyczących realizacji zadań publicznych oraz wzorów sprawozdań z wykonania tych zadań (Dz. U. z 2018 r. poz. 2057).

³¹ Wyliczenie bez kosztów obsługi.

³² Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2019 r. poz. 351).

10. Do dnia zakończenia czynności kontrolnych Starosta nie przeprowadził kontroli, o której mowa w § 7 umowy z Fundacją, w tym wydatkowania przekazanej dotacji oraz środków, o których mowa w § 3 ust. 4 umowy, tj. wkładu własnego osobowego.

W wyniku kontroli stwierdzono nieprawidłowość polegającą na przyjęciu sprawozdania końcowego sporządzonego przez Fundację, pomimo niewykazania w nim, w części II pkt 5 ppkt II dotyczącej kosztów obsługi zadania – dowodów księgowych (źródłowych) dokumentujących poniesienie kosztów, które Fundacja wykazała w części II pkt 1 ppkt II dotyczącej kosztów obsługi zadania – w kwocie ogółem 7 560,00 zł. Wykazane koszty poniesione zostały na: zarządzanie projektem, organizację pracy, bieżącą sprawozdawczość – w kwocie 6 552,00 zł oraz koszty związane ze sprawozdaniem końcowym – w kwocie 1 008,00 zł.

Ponadto stwierdzono, że:

- wydatki realizowane ze środków dotacji klasyfikowane były zgodnie z zasadami określonymi w rozporządzeniu w sprawie szczegółowej klasyfikacji budżetowej³³, z wyjątkiem zaklasyfikowania środków finansowych przekazanych na wydatki realizowane przez Fundację do § 4300 *Zakup usług pozostałych*, zamiast do § 2360 *Dotacje celowe z budżetu jednostki samorządu terytorialnego udzielone w trybie art. 221 ustawy, na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji organizacjom prowadzącym działalność pożytku publicznego*;
- obsługę bankową Powiatu w 2017 r. wykonywał bank Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski Spółka Akcyjna z siedzibą w Warszawie przy ul. Puławskiej 15, 02-515 Warszawa, zgodnie z umową zawartą 30 czerwca 2014 r. Oprocentowanie środków pieniężnych, zgodnie z § 3 ust. 1 ww. umowy, gromadzonych na rachunku bieżącym ustalano wg formuły WIBID 1M-0,5.

W związku z powyższym Powiat w 2017 r. osiągnął dochód w kwocie 133,65 zł³⁴ z tytułu odsetek pozyskanych w wyniku gromadzenia środków pieniężnych dotacji otrzymanej w 2017 r. na oprocentowanym rachunku bankowym.

Zgodnie z zapisami art. 255 ust. 1 ustawy o finansach publicznych pobrane dochody budżetowe związane z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej, pomniejszone o określone w odrębnych ustawach dochody budżetowe przysługujące jednostce samorządu terytorialnego z tytułu wykonywania tych zadań – powinny zostać przekazane na rachunek bieżący dochodów dysponenta części budżetowej przekazującego dotację celową, według stanu środków określonego na:

- 10 dzień miesiąca – w terminie do 15 dnia danego miesiąca,

³³ Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (dalej rozporządzenie w sprawie szczegółowej klasyfikacji budżetowej – Dz. U. z 2014 r. poz. 1053, ze zm.).

³⁴ Zgodnie z pismem Starosty Gostynińskiego z 27 listopada 2019 r., znak FP.3034.13.2019.

– 20 dzień miesiąca – w terminie do 25 dnia danego miesiąca.

Zgodnie zaś z art. 255 ust. 2 ww. ustawy pobrane do dnia 31 grudnia i nieprzekazane w ww. terminach dochody związane z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej – powinny zostać przekazane na rachunek bieżący dochodów dysponenta części budżetowej przekazującego dotację celową – w terminie do dnia 8 stycznia roku następującego po roku budżetowym.

Pozyskane przez Powiat odsetki, pomniejszone o 5%³⁵, powinny być przekazywane na rachunek bankowy Wojewody Mazowieckiego wg stanu na dzień 10 dzień miesiąca – w terminie do 15 dnia danego miesiąca.

W związku z powyższymi ustaleniami informuję Pana Starostę, że wykorzystanie dotacji otrzymanej w 2017 r. na realizację wydatków w rozdziale 75515 klasyfikacji budżetowej zostało ocenione **pozytywnie pomimo nieprawidłowości**.

Przedstawiając powyższe ustalenia zobowiązuję Pana Starostę do podjęcia działań w celu wyeliminowania ustalonych nieprawidłowości, a w szczególności do:

1. Powiadamiania Wojewody Mazowieckiego o zawartych porozumieniach z Radą Okręgowej Izby Radców Prawnych oraz z Okręgową Radą Adwokacką w sprawie udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej, zgodnie z wymogiem art. 10 ust. 3 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej.
2. Przeprowadzenia kontroli, o której mowa w art. 11 ust. 8 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej oraz edukacji prawnej w związku z art. 17 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, w przedmiocie prowadzenia przez Fundację wyodrębnionej dokumentacji finansowo-księgowej i ewidencji księgowej zadania publicznego w zakresie wkładu własnego wniesionego przez Fundację na realizację zadania publicznego. O wynikach kontroli proszę niezwłocznie poinformować Wojewodę Mazowieckiego.
3. Ujmowania dotacji celowych przekazywanych organizacjom pozarządowym prowadzącym działalność pożytku publicznego, na prowadzenie punktu nieodpłatnej pomocy prawnej, zgodnie z rozporządzeniem w sprawie szczegółowej klasyfikacji budżetowej, tj. w § 2360 *Dotacje celowe z budżetu jednostki samorządu terytorialnego, udzielone w trybie art. 221 ustawy, na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji organizacjom prowadzącym działalność pożytku publicznego*.

³⁵ Zgodnie z art. 5 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2018 r. poz. 1530, ze zm.).

Ponadto zwracam uwagę na konieczność:

- udostępniania listy jednostek nieodpłatnego poradnictwa³⁶ w BIP Starostwa, zgodnie z § 4 rozporządzenia w sprawie sposobu udzielania i dokumentowania nieodpłatnej pomocy prawnej;
- stosowania jednakowych kryteriów przy wyborze organizacji pozarządowych w ramach konkursu ofert na powierzenie organizacji pozarządowej prowadzenia punktu nieodpłatnej pomocy prawnej;
- wskazywania w ogłoszeniu otwartego konkursu ofert na powierzenie organizacji pozarządowej prowadzenia punktu nieodpłatnej pomocy prawnej, świadczenia nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego, że o powierzenie prowadzenia punktu może ubiegać się organizacja pozarządowa, wpisana na listę wojewody, zgodnie z art. 11 ust. 6 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej.

Ponadto, zobowiązuję Pana Starostę do dokonania wpłaty w kwocie **133,65 zł** pozyskanej w wyniku gromadzenia środków pieniężnych dotacji otrzymanej od Wojewody Mazowieckiego na oprocentowanym rachunku bankowym – na rachunek dochodów Wojewody Mazowieckiego [REDAKTURA] § 092 *Wpływy z pozostałych odsetek*.

Podkreślam, że stanowisko Wojewody Mazowieckiego w tej sprawie, zbieżne jest z opinią Ministerstwa Finansów, wyrażoną w piśmie z 19 maja 2017 r., znak BP8.401.3.2017, które zostało przesłane do wszystkich jednostek samorządu terytorialnego 14 listopada 2017 r. pismem znak FIN-VII.302.3.2017.

Przedstawiając powyższe informuję, że zgodnie z art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze. Zobowiązuję Pana Starostę na podstawie art. 49 ww. ustawy do przekazania, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, pisemnej informacji o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystaniu wniosków pokontrolnych lub przyczynach ich niewykorzystania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości.

z up. Wojewody Mazowieckiego
Bogusław Krupa
Zastępca Dyrektora
Wydziału Kontroli

³⁶ W związku z nowelizacją ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej, począwszy od 2019 r. na stronie BIP i stronie internetowej umieszcza się listę jednostek nieodpłatnego poradnictwa, o której mowa w art. 8a ww. ustawy.